

Przyjaźń to wspaniała rzecz i warto jej szukać

Scenariusz zajęć w oparciu o książkę

Jak język z jerzykiem odkryli Afrykę Urszuli Kozłowskiej

Potrzebne będą: egzemplarz książki; materiały plastyczne – szary papier, kartki, flamastry, klej, pastele olejne, igły z drzewa iglastego, ptasie piórka; lusterka; atlas zwierząt albo komputer z dostępem do Internetu; globus lub mapa; piłka; plastikowe jajeczka; kartki z cytatami, kserokopie wierszy zawartych w książeczce, dyplomiki dla zwycięzców konkursu recytatorskiego.

Cele operacyjne – dziecko:

słucha aktywnie tekstu czytanego przez nauczyciela,
tworzy wielozdaniową wypowiedź na temat bohaterów i zdarzeń w książeczce,
docenia wartość koleżeństwa i przyjaźni w życiu,
współpracuje z grupą podczas wykonywania zadań i w czasie zabawy,
twórczo rozwiązuje problem plastyczny, planuje i wykonuje elementy zdobnicze,
mówi wiersz z naturalną intonacją.

Przebieg zajęć:

1. Kto nas dziś odwiedzi? – wprowadzenie do lektury.

- **Zaprezentowanie sylwetki Urszuli Kozłowskiej i jej twórczości dla dzieci.**

Urszula Kozłowska urodziła się i mieszka w Świdnicy na Dolnym Śląsku. Z wykształcenia jest ekonomistką, z zamiłowania autorką poezji dziecięcej. Laureatka dwóch wyróżnień w VI Otwartym Konkursie Literackim im. Czesława Janczarskiego na bajkę dla dzieci i wyróżnienia za tekst bajki dla dzieci w I edycji konkursu Fundacji Wspierania Inicjatyw Twórczych FOSTER. Debiutowała w 2005 roku wesołymi historyjkami o zwierzątkach: “Psozny piesek”, “Ciekawski kotek”. Jest autorką tomu “To i sio”, będącego zbiorem wierszyków lingwistycznych, książki “Zwierzęta świata na wesoło”

wydanej przez Fundację Dzieciom Zdążyć z Pomocą, współautorką książki “Pokłóciły się poetki o pietruszkę i skarpetki” i wielu innych. W swoich tekstach w sposób pełen humoru przemycza zasady i wartości, które mogą pomóc dziecku w poznawaniu świata.

<http://www.dreamswydawnictwo.pl/media-o-nas/nasi-autorzy>

- **Pokaz książeczki *Jak język z jerzykiem odkryli Afrykę*. Oglądanie i głaskanie (dosłownie! – ilustracja na okładce jest wypukła), kartkowanie. Zapowiedź czytania.**

2. Historia przyjaźni języka i jerzyka – głośne czytanie książeczki przez nauczyciela.

- Aktywne słuchanie bajki przez uczniów. W trakcie słuchania kolejnych rozdziałów dzieci rozwiązują problemy i wykonują polecenia zgodnie z pytaniami:

s.5 – Czy przyjaciel powinien być podobny do nas i mieć takie same upodobania?

s.7 – A jakie wy macie oczekiwania wobec przyjaciela?

s.9 – Czy w takiej ciszy może wydarzyć się coś szczególnego? – ćwiczenie wyobraźni.

s.15 – Po słowach: *Cieszę się, że znalazłeś kolegę – powiedziała mama. Jaki on jest? No, fajny.* – zastąpienie słowa *fajny* innymi określeniami.

s.23 – Czemu mały język z lasu nie może przyjaźnić się z jerzykiem z ptasiej budki?

s.24 – Gdy się zerka do lusterka...- ćwiczenie; sprawdzenie w lusterkach, czy są dwa identyczne odbicia.

s.28 – Jak myślisz, jaki skarb przyjaciele ukryli w jamce w ziemi?

s.39 – Wskazywanie na mapie (globusie) trasy, którą przebyli bohaterowie.

- Rozmowa na temat treści książeczki. Ocena zachowania głównych bohaterów.
- *Miło razem jest pobrykać* – swobodne wypowiedzi na temat roli przyjaźni w życiu bohaterów z odwołaniem się do własnych doświadczeń. W trakcie rozmowy – zapisywanie na tablicy cech przyjaciela. Rozróżnienie semantyczne słów kolega-przyjaciel z odwołaniem się do przysłowia: *Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie.*

3. Język czy jerzyk? – zabawy z homonimami.

- Skąd wzięło się nieporozumienie w bajce? Wyjaśnienie roli homonimów (termin dla nauczyciela) i wyszukiwanie innych par wyrazów, które brzmią identycznie, a znaczą coś innego i różnią się pisownią: *Bóg-Bug-buk, krzyk-kszyk, kod-kot, wierzę-wieżę, karzę-każę, grad-grat, kolarz-kolaż, stóg-stuk, miedź-mieć, lód-lud, morze-może, Chełm-helłm, chart-hart, warzyć-ważyc* itp. Układanie zdań z użyciem tych wyrazów i podkreślenie roli kontekstu zdaniowego w celu zapobieżenia błędom ortograficznym.

4. Język w igłach, jerzyk w piórkach – tworzenie plakatów w grupach. (załącznik-zdjęcie)

- Grupy wybierają lub losują postać języka/jerzyka i wykonują pracę plastyczną. Każdy tworzy element i nakleja go na szarym papierze, tworząc wspólną kompozycję. Przykładowy przydział czynności: przygotowanie planszy z szarego papieru i wykonanie ramki oraz tytułu – *Przyjaźń to wspaniała sprawa i warto jej szukać*; opis zwierzątka z punktu widzenia badacza z wykorzystaniem *Atlasu zwierząt* lub Wikipedii; tworzenie krzyżówki na podstawie cech przyjaciela zgromadzonych na tablicy; wykonanie sylwetki zwierzątka z użyciem piórek lub igieł z sosny; dla indywidualisty zadanie narysowania „chmurki” z tytułem i autorem.

5. Pora na wiersz – konkurs recytacyjny (recytacja wierszy może odbyć się za kilka dni, chyba że realizujemy zaproponowane ćwiczenia łącznie, wtedy można deklamację zastąpić wzorowym czytaniem).

- Wybór wiersza – czytanie wierszy zamieszczonych w książeczce, wybór jednego do nauczenia się na pamięć lub losowanie kartki z jednym z utworów. Kserokopie stron: 3, 6, 10, 17 (można spróbować ułożyć melodię do tego wiersza), 25, 39, 41, 45.
- Ćwiczenia dykcyjne mające na celu zapewnienie poprawności wymowy, np.:
  - a) gimnastyka buzi i języka – miny, grymasy, masaże artykulatorów;
  - b) ćwiczenia oddechowe, by wydłużyć fazę wydechową i zapobiec nabieraniu powietrza w trakcie wypowiedzania wyrazu lub ściszeniu końcówek;
  - c) ćwiczenia fonacyjne, mające na celu ustawienie głosu, np. mruczenie, wypowiedzanie sylab: ma, mi, mo, mu, na, ne, ni, no, nu...
  - d) wypowiedzanie grup wyrazowych, np.: **dzik Korfanty**, **znaleźć**, **rzekł**, z **całym mnóstwem**, **chcę** (wymowa „ę” w wygłosie), **czego-trzy** (różnicowanie głosek „cz” i „trz”);
  - e) językowe łamańce – losowanie „jajeczek” z niespodzianką (w plastikowych jajeczkach ukryte są paski ze zdaniami wybranymi z książki) i wzorowe czytanie zdań, np.:

Jerzyk przemierzał leśne gąszcze.

Węszył pod krzaczkami jagód i między brzoškami.

- Czego szukasz? – zapytał dzik Korfanty.

Jeżyk zrobił zatroskaną minę.

Kręcę się po zagajniku od samego świtu.

Denerwował się jeżyk, strosząc na grzbiecie setki igiełek.

- Nie widziałem dziś żadnego jeża – rzekł Korfanty.

Będę się rozglądał za kimś z całym mnóstwem ostrych igieł na grzbiecie.

Kto lubi turlać się z górki?

Na szczęście latem słońce dłużej świeci, więc zdążył wrócić do domu.

Chyba o tym dobrze wiecie, mędrzec to najmędrszy w świecie.

Powtarzał sobie słowa mądrej sowy.

Trzepot skrzydełek przerwał leśną ciszę.

Dzióbek zawiadackim gestem strzepnęła igielki świerku.

Patrę, patrę i nie wierzę – jerzyk w trawie bryka z jeżem.

Szmerze strumyk, szumi rzeka, że już wracać czas z daleka.

- Losowanie kolejności prezentacji, wzorowa recytacja i ocena jurorów. Wręczenie dyplomików mistrzom recytacji.

6. Komu zakładkę, komu? – wykonanie pamiątkowych zakładek.

- Rozdanie dzieciom kartek z najpiękniejszymi cytatami pochodzącymi z książki. Naklejenie ich na pasek z kartonu i ozdobienie zgodnie z własnym pomysłem.

Przykładowe zdania:

Przyjaźń to wspaniała sprawa i warto jej szukać.

Miło razem jest pobrykać.

Różnic tysiące jest między nami, lecz najważniejsze, że się kochamy.

Dobrze, że mam ciebie i mogę z tobą porozmawiać.

Ciesz się szczęściem swojego najlepszego przyjaciela.

Nawet gdy mi będzie smutno, wiem, że już nie jestem sam.

Nowy dzień na pewno przyniesie coś milego.

- Wręczenie wykonanej zakładki przyjacielowi/koledze z klasy.

7. Ewaluacja zajęć – pożegnanie w kręgu.

- Zabawa z piłką – dzieci kolejno rzucają piłkę i podają cechy przyjaciela. W następnej rundce kończą zdanie: *U przyjaciela najbardziej lubię...*
- Pożegnanie „iskierką przyjaźni”. Nauczyciel przekazuje uścisk dłoni ze słowami: *Iskierkę przyjaźni puszczam w krąg, niech wróci do mych rąk.*

Opracowanie: Bogusława Arkuszyńska

Załącznik:

